

Evangelėja

pirmoje nedėlioje po Trijų Karalių. Pagal šv. Lu-
ko, skyrius II.

Jezui jau sukakus dvyliką metų, kada jie ėjo Jerozolimom pagal būdo šventos dienos. O pabaigę dienas kada grįžo, atliko vaikelis Jezus Jerozolimoje: o nepamatė gimdytojai jo. O tarydami, jį esant draugystėje, nuėjo dienos kelią, ir jieškojo jo tarpu giminaičių ir pažįstamų. O neradę: sugrižo Jerozolimom, jieškodami jo. Ir tikos po trijų dienų rado jį bažnyčioje sėdintį tarpu daktarų, o jis klauso jų, ir klausia jų. Ir stebėjos visi, kurie klausė jo, iš proto, ir iš atsakymų jo. O pamatę nusistebėjo. Ir tarė jam jo motyna: Sūnau, ką tai mums taip padarei? Šit tėvas tavo, ir aš gailingi jieškojome tavęs. Ir tarė jiems: kaegi yra, juog jieškojota manęs? Ar nežinojota, juogtuose daiktuose, kurie yra tėvo mano, reikia, kad ir aš būčiau? O juodu nesuprato žodžio, kurį sakė jiemdvim. Ir išėjo su jiemdvim, ir atėjo Nazaretan: o buvo pavaldus jiemdvim. O jo motyna užlaikė visus tuos žodžius širdyje savo. O Jezus augo išmintyje, ir metuose, ir mylistoje pas Dievą ir pas žmones.

***

1911 metai

Jau praeičiai priguli. Buvo tai metai nevien karėmis už krauti, nelaimingais atsitikimais apdėti, bet ir didėi svarbiomis politiškoms atmainomis, be kraujo praliejimo įvykusiomis, papuošti.

Teip svarbiausių pasaulio politikoje atmainų, kurias ateitis minavos su 1911 metais, be abejonės, yra radikališką Anglijos konstitucijos atmaina, Kynų revoliucija, karė Italijos su Turkija ir k. Pereitus metus Didėji Britanija per ilgesnį laiką atkreipė į save viso mislijančio pasaulio atidą. Ta šalis perėjo per vieną iš aštriausių savo istorijos krizių ir išėjo su radikališkoms atmainomis savo konstitucijos pamatiniuose įstatymuose. 1911 metuose D. Britanijos Lordų Butas nustojo savo veto teisių. Rugpiučio mėnesyje Lordai, matydami visos šalies opinį eapriešingą patys pasidavė ir priėmė įstatymą, panaikinantį jų teises, kurias per kelis šimtus metų jų luoma turėjo. Dar 1910 metuose prasidėjo kova ant „žut būt“ tarp lordų ir žemesniojo parlamento Buto atstovų.

Pabaigoje tų metų naujai išrinktasis parlamentas parodė aiškiai, juog Anglijos piliečiai stovi ne Lordų pusėje. Ilgai bet dar tęsėsi kova tarp žmonių atstovų ir Lordų, bet atėjo laikas, kad ir atkakliausias didžponis turėjo persitikrinti, kad apšviestieji Britanijos piliečiai nenori jo globos ir nori paimti šalies valdžią vien į savo rankas. Dabar nors Lordų Butas ir pasiliko Anglijoje, bet jis negali panaikinti ir atmesti žemesniojo Buto nutarimų, gali

vien jų įvykdinimą sulaikyti, bet ne ilgiaus kaip ant 3 metų.

Airių atstovai, kurie savo balsais daugiausiai padėjo tą nekruviną revoliuciją Anglijoje pervesti, dabar tikieji užmokesties už savo išmintingą, nors sunkų darbą, laukia jie savo šalies savyvaldos — Home Rule.

Kita didės svarbos atmaina Anglijos žmonių viešame gyvenime, kuri patraukia viso pasaulio akis, tai liberališkios valdžios įvesta darbininkų gyvasties priverstina asekuracija. Daug vargo turėjo dabartinės valdžios vada, kolei įgijo tam savo užmanymui įstatymo teises. Dar ir dabar pilna Anglijoje priešų šitam naujam įstatymui. Bet tuos priešus gimdo ne įstatymo silbnos pusės, bet egoizmas, pavydas.

Sulyg taji naują įstatymą kiekvieno darbininko gyvastis yra asekuruota. Dalį asekuracijos pinigų duoda pati šalies valdžia, o kitas dvi dali turi sudėti patys darbininkai ir jų darbdaviai. Sie paskutinieji ir pakėlė didelį triukšmą prieš naują billių. Jiems mat liksią mažiaus pelno, kad turės kaštuotis, idant savo darbininkų senatvę globoti...

Tarp kitų Anglijos viešo gyvenimo pažymėtinų atsitikimų reikia paminėti nelaimingas tos šalies moterų sufražisėių tolydžio keliamas riaušes. Užsimanė mat anglų moters dalyvauti politikoje, gėidžia gauti balsavimo teises, o kad anglai nelabai nori išileisti gražiąją lytį į savo politikos reikalus, tai nabagės ir kelia riaušes, užpuldinėja viršaičius ir į kalėjimus eina kaipo kankintinės...

1911 metuose Anglijos sostinė Londonas patraukė minias iš viso pasaulio pažiopsotų ant jos Karaliaus Jurgio V karunacijos 22 d. Birželio. Apsivainikavęs Didėsės Britanijos ir Airijos Karališkąją karūną tas viešpats pabaigoje pereitų metų nukeliavo į Indiją, kur Delhi mieste buvo jis apšauktas Indijos žemių ciecorium.

Anglijoje daug svietelio nukentėjo 1911 metuose dėl geležkelių darbininkų ir jurininkų straikų, kurie buvo apėmę ant trumpo laiko tą visą šalį.

— Pranciijoje 1911 metuose iškilo, teip vadinami, šampano maištai Balandžio mėnesyje, paskui duonos maištai, daugiausiai moterų keliami už valgomų daiktų brangumą. Pačiame gi vidurvasarije visa Pranciija sujudo, kada konepriversti buvo prancuzai stoti į nelygią karę su vokiečiais už Marokos žemes. Vokiečiai nusiuntė vieną savo šarvuočių į prancuzų globojamą portą Agadir, norėdami tokiuo būdu neprisirengusius prancuzus priversti, kad anie išsivadėtų ant Kaizerio naudos savo igytų naujokynių dalies. Prancuzai baisiai pabugo vokiečių, nes jų bedieviškoji valdžia per kelis metus užimta vien persekiojimu katalikų ir anų bažnyčių grobimu, visai buvo neprisi-

rengus prie karės. Prancija buvo benusileidžianti vokiečiams ir butų gal pavedus aniems Marokos šalies pamaro gabalą, kad ne Anglija. Anglija nuo seniai jau šnairuojasi su Vokietija ir šitame atsitikime labai pasišiaušė, nes vokiečiai, užėmę portą ant vakarinio Afrikos krašto, lengvai galėtų perimti Anglijos, laivus plaukiančius į Pietinės Afrikos naujokynes. Taigi nedyvai, kad Anglija stojo prancuzų pusėj ir jos valdžia apreiškė, kad jina pasirengusi net į karę eiti apgynime savo reikalų. Vokiečiai nesitikėję tokio Anglijos pasišiaušimo, o stoti į karę prieš susivienijusias Angliją su Prancija neturėdami vieko, turėjo nusileisti ir pradėjo derybas su prancuzais. Visą savo piktumą už nepasisekimą užgrobti Marokos pamaro gabalą vokiečių laikraštija išliejo ant Anglijos...

Pereitus metus Prancijos netikusi valdžia perėjo į kelias rankas. Premieras Briand su savo ministerija išpeiktas parlamente turėjo užleisti vietą Monis'o ministerijai Kovo mėnesyje, o šisai pagaspadoriavęs apie 3 mėnesius irgi buvo priverstas su savo sėbrais atsisakyti nuo valdžios. Jo vieton Birželio mėnesyje paėmė valdžią Caillaux premieras su savo biėiuoliais. Visi tie ministeriai vienok tai tos pačios partijos — masonų ir socialistų šalininkai, vis tai katalikų atšaižus priešai, kurie net apie šalies reikalus pamiršta, šikarščiavę bekariaudami prieš katalikus piliečius ir anų kunigiją. Visur kalbama, kad ir dabartinė valdžia ilgai neužsilaikysianti, ypač kad parlamente bus svarstomas jos perdidelis nuolaidumas vokiečiams ir pasibijojimas, pažeminantis prancuzų garbę.

Prie didesnių Prancijos nelaimių reikia priskaityti ir sunaikinimą per eksploziją jų šarvuočio *Liberte*, ant kurio žuvo keli šimtai jurininkų. To laivo kapitonas, žinomo prancuzų socialistų vado Jaures brolis, nebuves ant laivo eksplozijos laike, savo sėbrų valdininkų likosi išteisintu, bet nenusiplaus jis nuo savęs įtarimo stigmatos, kad socialistiškoji kaprasčiausia jo disciplina buvusi priežasčia tos nelaimės. Jam juk garbė didesnė butų buvusi, jei nebutų mieste visą tą naktį lėbavęs, kada ant ryt eksplozija įvyko.

— Italijos valdžia šimet šventė 50 jubilėjų užėmimo Rymo miesto ir atėmimo nuo Apaštališkojo Popiežiaus Sosto jo žemių. Tam siekiui pačiame Ryme ir Turine valdžia darė visokias iškilmes ir parodas, kurios vienok nenusisėkusios. Reikia žinoti, kad italai daugiausiai uždarbio turi nuo keleivių iš kitų žemių, kurie atvažiuoja pažiūrėti jų gražios šalies, atlankyti jos bažnyčias ir šventas vietas, pašvestas žiloje senovėje šventųjų kankinių krauju irgi į italų dailininkų stovyklas ir paveikslus pažiopsoti.

Nuo tokių tai pilgrimų ir tikėjosi pasipinigauti italai ir savo apgalėjimu Apaštališko Sosto prieš juos pasigirti. Karščiavosi tat jie diktokai įrengdami savo parodas ir nas po laikraščius garsino. Bet netikėta nelaimė sulai-

kė šimtus tukstančių laukiamų svečių. Italijoje siautė cholėra. Valdžia, kad neužkenkti sau reikalo („biznio“) slėpė, kiek galėjo, choleros išklotas aukas. Vienok niekas negelbėjo. Ta baisi liga kas syk vis labiaus platinosi ir tukstančius žmonių į kapus išvarė, juom labiaus, kad valdininkai nesistengė, kaip reikėjo, užbėgti jai kelius. Dėl tokios kvailos slaptinumo valdžios politikos daugelyje vietų gyventojai, nesuprazdami, ką čia valdžia nori paslėpti, ėmė pažvelgti ją net perdaug. Keliuose miestuose minios užpuolė ant ligonbučių, anuos degino, kaipo ligoninių žudynės vietas, pačius ligonius bučiavo ir glamonėjo, kaipo išgelbėtus nuo tikros smerties, ant kurios bukus anuos buvusi pasmerkus valdžia, kad greičiaus išnaikinti cholėrą.

Baisūs dalykai darėsi Italijoje. Skatydami apie tai kitų šalių žmonės, nelabai skubinosi važiuoti į tos šalies surengtus pokylius. Valdžia, milijonus išleidusi, pati nežinojo ko besigriebti, kad nukreipti nuo savo nepasisekimo, nemaž suerzintų piliečių atidą... Be abejonės tai ir buvo viena iš svarbiųjų priežasčių, kurios privertė Italijos valdžią, kad nei iš šio nei iš to apšauktų karę Turkijai, norėdama nuo anos šalies atimti Tripolio žemes šiaurinėje Afrikoje.

Kad artinosi jau užbaigimas jubilėjinių parodų ir baisi nepasisekimo gėdos ir baimės šmėkla žiūrėjo į italų valdininkų akis, pasaulis išgirdo pabaigoje Rugsėjo mėnesio, kad Italija išdavusi karę Turkijai.

Italų laivynas daug galingesnis už turkiškąjį apstojo Tripolio pakraščius, turkų kariškėjie laivai pasislėpė į visas pakampes ir 100.000 italų kareivių pervežta į Afriką, kad atimtų nuo turkų provincijas, kurios prigulėjusios Rymui pirm poros tukstančių metų. Valdžia iš dalies neapsirikio savo apskaitymuose. Karė iššaukė nepaprastą patriotizmą visoje šalije. Minios su didžiausiu užsidegimu sveikino karalių, kur anas tik pasirodė ir lydėjo keliaujančius į karę kareivius kaipo garbingiausius tėvynės apgynėjus karžygius. Savo užsidegime italai pamiršo visus kitus reikalus, pamiršo pareikalauti nuo valdžios išsiteisinimo už bereikalingai išmestus milijonus paminėjimui užgrobito Bažnyčios turtų, pamiršo net netikusį valdžios apsiėjimą su choleros baisiaja epidemija.

„Ant turkų! ant turkų! atimkime Tripoli! nuverskime mėnulio vėliavą, o jo vieton kryžius teviešpatauja senoje Rymo provincijoje“. Teip šaukė piliečiai skersai ir išilgai Apeninų pussalį. Net nekurie dvasiškiai užsikrėtė minios entuzijazmu, mėgino padaryti iš dabartinės karės šventąją karę krikščionijos su mahometanizmu. Keli vyskupai iškilmingai laimino kareivius, nekurie laikraščiai rašė, kad ir patsai Sventasis Tėvas Pius X laimines iš savo rumų per langą pro šalį einančius į karę važiuoti kareivius. Apaštališkojo Sosto laikraščiai priversti buvo užprotestuoti, kad Sv. Tėvas nieko abelno neturi su šitas

ja kare, neigi nori turėti, anaipol jos nelaiminąs. Kaip lengvai buvę italams pradžioje karės užimti, iš didžiųjų armotų nuo laivų šaudant, pamarinius miestus, taip toliaus labai įkiri ir sunki pasirodė toji klastingoji karė. Ir dabar dar po kelių mėnesių nuolatinės rupesties, nemigos ir vargo italų kariumenė tebestovi kone tose pačiose pozicijose pamariuose, kur pirm 4 mėnesių buvo. Zinovai skelbia, juog karė jau suėdusi šimtų milijonų sunkiai uždirbtų Italijos darbininkų lyrų ir dar, Dievas žino, kiek kainuosianti. Tadgi nedvyvai, kad nusimine masonai, Italų šalies valdininkai ir jų visame klausas karalius su savo dvaru.

Pirmiaus girdėjome neapsakytai piktus italų masonų valdininkų urzgimus prieš katalikų tikėjimą. Buvo bijotasi, juog baigianties 50 metų sukaktuvių jubilėjinėms iškilmėms dar labiaus ta neapykanta išsilies netik pačiame Ryme, bet ir visoje šalije. Bet per savo atkaklumą patys įžabangus įlinde ponai valdininkai dabar turėjo į šali mesti savo pasipriešinimą prieš katalikus, turėjo pasirodyti net neapsakytai meiliais link katalikų Bažnyčios, kada važiuojančius į Rymą naujai skiriamus kardinolus (terp tų ir 3 iš Amerikos) priėmė kaipo karališkosios luomos asmenis... Rengėsi pažeminti Sv. Tėvą ir jo Apaštališkąjį Sostą, ponai masonai, porą sykių parodė savo biaučius pasiryžimus, kad net viso svieto katalikai turėjo protestuoti prieš tokį nepagodojimą Sv. Tėvo asmenies, o ōia Dievo apveizda taip surėdė, kad į pabaigą 1911 metų visas pasaulis skaitė savo laikraščiuose kaip karališkojo Rymo piliečiai ir diduomenė viens už kito skverbėsi, kaip pagerbti šv. Petro ipėdini, kada ansai viešame Konsistoriuje Lapkričio 27 iškėlė devynioliką Bažnyčiai užsitarnavusių dvasiškių į Sventąją Kardinolų Kolegiją.

— Katalikiškoje Ispanijos šalije irgi nesnaudė pereitą metų Bažnyčios priešai, masonai, socialistai ir anarchistai. Premiero Canalejo ministerija stengėsi panaikinti konkordata su Sv. Tėvu padarytą. Kiek katalikams priešinguose laikraščiuose buvo prirašyta apie Ispanijos katalikus nebutų daiktų, kiek pripasakota visokiuose susirinkimuose pasakų su siekiu pažeminti tos šalies katalikus ir aniems gerą jų šlovę nuplėšti, kas beapsakys. Gana paminėjus, kad net ir lietuviškiejie adatos karžygiai tulame mieste irgi kėlė protestus prieš dabartinę Ispanijos tvarką. Katalikų bet Bažnyčiai pereitą metų pasiseke ir toje šalije, kur tiek daug priešų jos buvo, pamatyti vieną iš žymesniųjų triumfų. Kalbame ōia apie Eucharistiškąjį Kongresą Madride pereitą vasarą. Nesuskaityti šimtai tukstančių Svenčiausio Sakramento garbintojų, kurių tarpe regėjome visą, ką Ispanija turi kiltesnio ir žymesnio, visa diduomenė, valdininkai, visos luomos, pats karalius ir karalienė su anų dvariškiais, vis tai išdavė liudyjimą, kad katalikų Bažnyčia igyja savo žymiausias

pergales valandose, kada jos priešai išsizioję norėtų ją praryti ir išrodo jau beatsiekią savo sieki...

— Dieve duok, kad kuoveikiaus tas išsipildytų ir nelaimingoje Portugalijos šalije, kur visokie paklydėliai su pagelba Anglijos nuvertę karališkąjį sostą ir, įvedę baisiausią visoje šalije pairutę, lyg padukę vardan savo respublikos labo persekioja katalikus ir anų dvasiškiją, bažnyčias ir jų turtus užgrobdami ir geriausius kunigus ir vyskopus kalėjimuose žudydami!

— Rusijos valdžia irgi pereitus metus nemaž privargino savo piliečius katalikus, kurie buvo itikėję Caro išduotam „Ukazui“ apie tikybų toleranciją. Nebuvo, galima sakyti, savaitės, kad nebutume skaitę apie Rusų valdžios nubaustus katalikų kunigus už tai, ką anie priėmė į katalikų skaitlių tą ar kitą stačiatiki, ar pakrikštijo kudiki iš maišytų moterysčių ar kitus Sakramentus suteikė. Kitokių naujienų iš tos šalies nei neatnešdavo mums telegramos kone per visą metą, kolei nepatyrėme apie viso pasaulio su nuostebą išgirstą nužudymą premiero Stolypino Kijevo mieste. Su pabaiga praėjusių metų daug skaitėme apie Rusijos riaušes su Persija, ant galo apie rusiškųjų kazokų gaspadoravimą šiaurinėje tos šalies dalije. Pačioje pereitų metų pabaigoje išgirdome apie gerai nusisekusią Rusijos politiką tolimuose Rytuose, kada kone pusė Kynų žemės plotų atskirta nuo tos šalies ir įeina į Rusijos globą — Mongolija, Zungarija ir Kynų Turkestanas, visi tris apima plotą apie 1.300.000 ketvirtainių mylių. Laikraščiai mums rašo, juog per Mongoliją Rusija nutiesianti šaką savo Sibiriaus gelžkelio ir patrupšiantį kelionę terp Pekino ir Europos 4 dienoms. Girdėjome teipgi ir apie projektą Amerikos kapitalistų Turkeстане užvesti ant plačios papėdės medvilnės (vatos) auginimą taip, kad ateitije ne Suvienytos Valstijos, bet Rusijos azijatiškosios provincijos turėtų pristatyti pasauliui didžiumą pramonijai reikalingos medvilnės. Mat butų iš to nauda ir didžturėiams, nes Vidurinėje Azijoje jie galėtų kur kas pigiaus igyti darbininkų milijonus, nei Suvienytų Valstijų Texas'o valstijoje.

— 400 milijonų Kynų tauta daugiausiai nustebino pasauli pereituose metuose. Revoliucija toje šalije iškilusi buvo rengiama jau seniai, bet civilizuotas pasaulis apie ją tepatyrė vien pereitos vasaros pabaigoje, kada Sechueno provincijoje iškilo maištas neva prieš progresyviškąją valdžios politiką. Daug kraujo pralieta tame pirmutiniame sukilime, kuris atsinaujino Spalių mėnesije, apsireikšdamas atvirai kaipo atkreiptas prieš viešpataujančią Mančusų dinastiją. Reikia žinoti, kad Mančusai pirm šimtų metų užkariavę Kynus ir dabar tebevaldą, sulyginus su visais šalies gyventojais, ne yra skaitlingi. Jų esą apie 5

milijonus ir jie buvo iki šiol nekaipo mūsų senovės ponai ir bajorai. Šalies turtai ir valdžia jų rankose buvo, dar bininkus žmones jie engė nesvietiškai žiauriai. Spalių mėnesyje Hu-Peh provincija per savo atstovus pakėlė maištą prieš cecorių, Hankow ir kiti dideli miestai papuolė į maištininkų rankas. In neapsakytai trumpą laiką pusė imperijos buvo revoliucionierių rankose. Valdinkai, vardu kudikio cecoriaus valdą šalį, išsigandę ir negalėdami gauti rodos su maištininkais, pasiulė visą valdžią ir premiero urėdą Juan Si-Kai'ui, vienam iš ietekmingiausių kynų, kurių prieš kelis metus ta pati valdžia ko nenuzudė. Bet naujas premieras neturėjo pinigų, kariumenė gi tolydžio persimezdavo į maištininkų pusę. Sostas Lapkričio mėnesyje savo patetiškame manifeste suteikė reikalaujamą konstituciją, bet jau pervėlai. Susijudinusios minios reikalavo daugiau — pilno numetimo mančusų jungo. Gruodžio pradžioje patsai regentas Cunk abdikavo valdžią, bet ir to neužteko, žmonės jau aiškiai reikalavo respublikos. Gudrus Juan Si-Kai dar mėgino laimėti ką dėl karaliaus pakviezdamas revoliucijos vadus į tarybas Sanghai'aus miestan. Su pabai-ga tų derybų sostas pasizadėjo abdikuoti valdžią, jei visų provincijų atstovai to reikalaus. Bet ir šitas nusileidimas per vėlai padaryta. Revoliucionieriai provincijų atstovų didžiama balsų apšaukė Kynų prezidentu krikščionių kyną Dr. Sun Jat Sen, kuris nuo keliolikos metų buvo vyriausiu revoliucionierium. Pabėgęs nuo mirties bausmės iš savo tėvynės, jis kelioliką metų važinėjo po visą pasaulį, agituodamas tarp kynų išeivių ir anuos prirengdamas į kovą su Mančus'ų dinastija.

* * *

Mexikoje — respublikoje į pietus nuo Suvienytų Valstijų irgi pasisekė revoliucionieriams priversti prezidentą Diaz'ą, kad atsisakytų nuo valdžios. Daug kraujo praliejimo, daug pairutės šalyje buvo. Pagaliaus numestėjo prezidento vietą užėmė revoliucionierių vadas Madero, kuris vienok šalies nenuramino ir pasibaigę 1911 metai dar nematė užbaigimo sukilimų Mexikoje.

* * *

Jeigu atsigrišime nuo plataus pasaulio įvairių kraštų į savo šalėlę Lietuvą, tai pereituose metuose nedaug ką naujo įvykus pamatysime.

Ta pati pasaka. Jaunuomenė per daug karštai svajoja apie augščiausius idealus, kiti mėgina ičiepyti Lietuvai visų šalių net netikiausius visokių doktrinų čiepus, mokslus gi baigę buvusieji idealistai pamiršta savo svajones, pastoja praktiškiausiais caro činovnikais, prisiplaka daugiausiai prie lenkių ar rusių, su kuriomis augina svetimtaučių gentkartę, pinigus rinkti moka kuogeriausiais, nors anų ponios tankiai tuos išskleidžia ant parėdų, kuriais norėtų paslėpti savo žemą paėjimą ir prasčiausią išauginimą (apie mokslą nēr ką nei užsiminti). Musų inteligentai

įengugiai irgi neapsilenkia šeimynas sudariusiais. Ap-sikrauja sesėlemis, giminaitėmis ar giminaičiais ir iš anų daro naują ponų kartą, ponų su neišlavinta širdžia, su tamsiausiu protu, vien tik išmanančių, kad naujos mados rūbais, dykaduonių gyvenimu galima esą užimponuoti šalies turtą produkuojančiai liaudžiai...

Labdarybė, ypatingai viešoji, organizuotoji labdarybė nelabai malonus svečias buvo mūsų apšviestųjų ar neapsiśvietusiųjų piliečių gyvenime.

Siunčiama ji buvo pas mažiaus to pasaulio gerybių turinčius arba pas išeičius iš tėvynės ypač Amerikos liteuvius. Ir pereituose metuose kaip ir pirmiaus dar nematėme, kad atsirastų nors pora iš skaitlingų Lietuvos didžturėių, kurie gyvi budami ar mirdami savo tukstančius ar šimtus tukstančių paskirtų labdarybei. Net, padarius nepaprastą agitaciją intekmingai šv. Kazimiero draugijai ir Kauno „Saulės“ Bendrijos bičiuoliams, nepasisekė išprašyti tukstančius visuomenės labui. Aukų žymesnis skaitlius jei ir susirinko, tai per paprastą ubagavimą, prašymą. Tipiškų pora atsitikimų čia neiškenčiame nepaminėję... Vienas didžiavyris ir Lietuvos geradėjas (net šimtais tukstančių valdąs), visuomenei aukas žymesnes galėdamas bet niekad neištesėdamas suteikti, apdovanojo apie pora dešimčių tukstančių tulą žydelį, kuri panaudodavo savo turtui nuo žmonių akių paslėpti. Zydas paslėpęs net nuo jo paties akių... Kitas atsitikimas su numirusiu krezumi, kuris visą savo gyvenimą čėdijęs graši, pasimirė palikdamas netoli milijono rublių turto giminės lenkiškai šeimynai. Kas aršiausia, kad tokie ponai krezai, savo turtus iš visuomenės surenka ir gerbiami vien beveik už savo pinigų maišą.

Muša „paklonus“ daugeliui tokių Krezų lietuviai, aukos tikėdamiesi, besilenkdami prieš juos mūsų net kiltiesniejie veikėjai nesykį užgauna viens kitą, kad galėtų arčiaus tų ponų būti, ir tankiai visi apsiyvyla...

Išties šitame atžvilgije dar mes neperaugome savo tėvynės ubagų, kurie lenkiasi prieš kožną bevienu čeraslo savininką. Daugiau bešališkos viešosios opinijos reiktų mūsų gyvenimui.

Dar vienas nesmagus mūsų gyvenimo simptomas labai metėsi į akis 1911 metuose. Tai mūsų vaidai, nesugyvenimas ir anarchija, suirutė... Riejasi tėvynėje broliai lietuviai už visokius daiktus, nepagododami net savo šventynių. Apsimetę vieni slavais kiti karštais tėvynmeiliais, negalėdami už ką daugiau, pešasi už kalbą bažnyčiose, bažnytinės vyresnybės nelabai paise. Geros disciplinos stoka net ten, iš kur pavyzdys turėtų eiti. Amerikoje išeičiai irgi nenori išsizadėti savo tautiškosios ypatybės—vaidų ir anarchijos. Kadgi čia cicilikauti negalima, nes už tai kalėjimo neišvengsi, o maišytų kalbų parapijų nėra, kur galima būtų atrasti priekabę, kad riaušes pakelti, tai rodo savo energiją lietuviškas svietelis pakel-

damas riaušes su savo dvasiškąja vyresnybe. Dešimtimis tukstančių plaukia lietuviškųjų darbininkų uždirbti doleriai į sumanių svetimtaučių advokatų kišenes, kad parodyti „kas aš esu“... Daugelis mūsų laikraščių, kurie kaip šmėklos bijos katalikiško vardo, neva vardan patriotizmo pritaria besivaidijantiems, kursto žmones prieš anųjų geriausius prietelius, jų dušių ganytojus, ir, kur lietuviškai mokyklai per keliolika metų negalima buvo išprašyti aukų, kur jau pirmoji karta į svetimtaučius ir prasčiausius katalikus užaugo dėlei šykštumo, ten tukstančiai ant bylų pilasi... Tos-gi bylos pasibaigia vien pažeminimu lietuvių vardo, išaikvojimu brangaus laiko ir energijos, atšalimu tikėjimo žmonių širdyse...

Prie smagesniųjų mūsų gyvenimo faktų 1911 metuose galime priskaityti sudužojimą Lietuviškųjų šv. Kazimiero seserų vienuolyno. Reikia tikėtis, kad anos greit galės atsistoti ant kojų ir savo pasišventimu rodyti skaistesnį mūsų visuomenei pavyzdį. Amerikiečiams ir Anglijos lietuviams katalikams 1911 metuose smagu buvo išgirsti Tėvo Kazimiero Kapucino misijas, kurios prasidėjusios žada tęstis net du metu.

Lietuviškų mokyklų klausimas tarp Amerikos lietuvių katalikų pereituose metuose nedaug pirmyn nužengė. Tam reikalui ir žmonelės pinigų lyg ir gailisi ir nėra labai kam juos prie to raginti. Mat tasis mūsų prigimtas praktiškumas visad mus pamokina, kad didesnė bus mums asmeniška nauda, jei nepopuliariško klausimo perdaug negvildėsime...

Prie prastųjų madų mūsų išeivijos galima priskirti ir prasimanymą statyti „tautiškuosius namus“, kurie yra ne kuo kitu, kaip karčiamomis — kliubais, kur ir šventos dienos švenčiamos, garbinant alkoholio dievaitį.

Reikia atiduoti tikrą pripažinimą prie šios progos mūsų presos machiavelizmui, kuri bijodamasi pasirodyti perdaug katalikų tikėjimui prielanki, nors gyvena iš katalikų žmonių, kačiutes ploja visur, kur tik toks negeistas prajovas apsireiškia, t.y. kur vardu „tautiškujų namų“ girtybės ir ištvirkimo namus rengiama. Mat jau gyvendami kelias dešimtis metų Amerikos lietuviai priėjo prie to perijodo, kad lietuviškųjų parapijinių mokyklų klausimas kiekvienam turi pasirodyti reikalingiausiu dalyku, tadgi ir keliato laikraštinių suvažiavimo protokole ir laikraščių skiltyse lig debesų iškeliamas kiekvienas pasistengimas statyti „tautos namus“,... kad žmonės nesusiprastų statyti mokyklas savo priaugančiai kartai...

Tikėkimės, kad nors 1912 metuose susipras Amerikos lietuviai ir pradės pamatus dėti greta savo bažnyčių savo mokykloms, o savo troškuli užgesinti įstengs ir karčiamose, kur jų kumai pp. saliuininkai iš to nors jau šoki tokį gyvenimą padaro. Jeigu gi, kaip užtarytojai „tautiškujų namų“ nusiskundžia, nesą kur šokius daryti

gerai pavalgiusiems ir atsigėrusiems lietuviams ir jų kojos nenustovį ant vietos, jiems neramu esą, tai tokioje dėje nepasigailėkime dar kelių grašių daugiau, kad rengsime mokyklas ir prie anų šokiams ir gimnastikai ir visokiems nusižaidymams sales padarykime, tik neįsileiskime alkohol'io į savo viešuosius namus, palikime jį karčiamose. Lietuviškiejie šokiai ir vakarai ir visokie žaislai daug smagesni bus, mokyklų namuose keliami, kur pardavinėti alkdohol'į pati valdžios pasaulinės baimė mus neprišleis.

Kad gi kiekviena lietuviška nuajokynė greta gražios bažnyčios turės dar ir gražią mokyklą, tad galėsime įsteigti suvienytomis pajiegomis šen ar ten tikruosius tautiškuosius namus, kuriuose galės sultilpti mūsų knygynai, muzėjai, augštesnioji mokykla ir kitokie dalykai. MOKYKLU, DAUGIAUS MOMKYKLU 1912 METUOSE!

Iš Lietuvos.

PANEVEŽYS. Lapkričio 13 d. buvo Juozapiečių darbininkų Draugijos susirinkimas. Susirinko apie 70 narių (20 vyrų ir 50 moterų). Pirmiausia buvo kalbama apie įstatus. Toliau pranešė, kad „Blaivybės draugija gavo leidimą kun. Tumo lekeijoms. Jos įvyko lapkričio 27—28 dieną.

OGENISKIO valsčius, Panevėžio pav. Lapkričio 26 d. 1911 m. buvo staršinos rinkimai. Išrinko naują. Be degtinės neapsiėjo.

ALEKSANDRIJA ARBA LEPSIAI, Šiaulių apskrėio. Cia vėl atsirado plėšikų. Neseniai žmogus pardavęs linus važiavo namo. Tik štai iššoko iš pušyno trys vyrukai ir prašo pavėžyti. Žmogus veža. Bevežant ėmė smaugti, sakydami — „atiduok pinigus“. Bet ōia plėšikai pamatė atvažiuojant kitus žmonis, tai pabijoję sudavė per sprandą ir nubėgo į pušyną.

BIRZIAI. Lapkričio 13 d. labdarių draugijos salėje buvo „Blaivybės“ susirinkimas. Per susirinkimą aiškinta „Ar šildo, ar šaldo alkooolis“? Prie tam d-ras Kuprevičius aiškino, apie alkoooli, parodydamas kai-kuriuos prietaisus ir tam tikrus piešinius, pasakodamas atsitikimus su alkooolikais iš savo praktikos.

„L. Uk.“

SIAULIAI. Girtuoklystės pasekmės. Kas dabar dedas Šiauliuose per girtuoklystę — baisu klausyties. Vasilkus neseniai nužudė savo pačią ir vaiką. Lapkričio 7 dieną vienas girtuoklis papuolė po traukinių ir ant vietos liko sutraškintas. Lapkričio 10 d. visiems žinomas girtuoklis G nas įėjęs pas vieną žydą pakėlė muštynes, nenorėdamas pagaliaus klausyti nei policisto, kurs kaip stūmė girtuoklį nuo laiptų stačiai ant akenų — tai perskėlė jam galva ir dabar G nas tebeguli lignonbutyje ir vargu bepagis. Jo žmona su penketa vaikų sėdi dabar be duonos kašnio, G-nas kol negirtas išrodo doras žmogus ir geras amatninkas, bet kaip išgeria visai proto nustoja. Lapkričio 15 d. rasta negyva ant Mintaujos gatvės visiems ži

nomą girtuoklį Sukštą, buvusį net bajoriškos kilmės ir turėjusį savo tėviškę. Baigęs buvo net 6 klesas gimnazi-
joje, bet dėl girtuoklystės; liko išvartytas iš mokyklos,
paskui gi tol girtuokliavo, kol nepragėrė viso turto ant
galo persikėlęs į Siaulius liko karčiaminiu advokatėliu.
Tečiau už yvarias suktybes papuolė po teismu, nustojo
visų teisų ir liko patupdytas kalėjiman. Pabaigęs savo
bausmę nebturėjo teisės rašinėti prašymėlius, per tatai
ir paskutinio duonos kąsnio nustojo. Mėgino eit į fabri-
kus ant darbo, bet tasai jam kaipo nepratusiam nesise-
kė. Valkiojosi tat nabagas iš vienos smuklės į kitą, kam
laišką parašydamas, kam perskaitydamas, gaudamas nuo
ko 5 kap., nuo ko degtinės stikluka, ir teip tęsė diena po
dienos savo nelaimingą gyvenimą. Turėjo pačią, keturias
dukteris ir vieną sūnų. Pati prisikentėjus daug vargo
mirė keli metai atgal, dukteris gi pasekė po tėvo, besival-
kiodamos po smukles liko ištvirkėlėmis. Dabar ner Šiau-
liuose to žmogaus, kurs nepažintų nelaimingų Siukštai-
čių, nuplyšusių, nudriskusių. Tas pats atsitiko ir su sū-
num. Taip tat vienas girtuoklis visą kartą žmonių pada-
rė nelaiminga.

Kitas vel batsiuvis Ramskis, neblogas amatninkas,
nusigėręs išbėgo nežinioma kur, palikdamas savo pačią,
penkias dukteris ir vieną sūnų. Pati žydams vandeni
nešioja, dukters gi išklydo po Rygą, Varšuvą ir kitus
miestus ir ten skursta ištvirkėlių draugystėje. Sūnus ap-
sivedęs dorą moteriškėlę, ją greit į grabą įvarė, paėmė ki-
tą, bet ir su tą nesiliovė mušėsi, iki persiskyrė ir dabar
valkiojosi kiekvienas po smukles. Vyrelis pragarsėjo per
savo muštynes ir tampymąsi po teismus. Kitų girtuoklių
šeimynos, ant kiek žinoma, teipojau nelaimingos: pačios
skursta dukteris 15—16 metų jau į niekus išvirsta. Tre-
ji metai atgal tulas Romdžius parėjo išigėręs namon, šovė
į pačią iš revolverio, paskui sau į kaktą ir ant vietos gavo
sau galą. Pati dar išgijo, bet dabar skursta be sveikatos,
be duonos kąsnio. Kas pagaliaus gali apsaityti visas gir-
tuoklystės nelaimės. Dabar Siaulių mieste negut trečia
dalis randas dorų žmonių, kiti arba girtuokliai, nusibaigę
ir nuskurdę arba peštukai ir plėšikai, neduodantįs ramiai
praeiti ne tikt apytamsoje, bet ir vidurdienį. Visų tų ne-
laimingų ir nelabųjų žmonių lizdai—tai smūklės ir alinės...
„Ryg. Gar.“

TIKEJIMO MOKYMAS LIETUVIU KALBA. Svieti-
mo ministerija patvirtino programą katalikų tikėjimui
mokyti lietuvių kalba Vilniaus mokslo apygardos gimna-
zijoje ir realinėse mokyklose.

LAUKUVA, Kauno gub. Vilniaus valstiečių bankas
nupirko iš vokiečių savininkų du dvaru: Vabalą už 40
tūkstančių rublių, ir Paežerį už 27 tūkst. rub. Abu dva-
ru užima ploto po 423 deš. Paežerių dvare tame skaičiu-
je yra ir 168 dešimt. ezero.

USPALIAI, Ukmergės apskr. Ši rudenį jau ketvirtas
gaisras pasirodo Ušpalių parapijoj ir vis — sako — tai pik-
tadarių rankų darbas. Stepanavičių ir Kaniukų antrą
kartą degina. Pirmą kart daržinę su pašaru, dabar vėl
klojimą, pilną javų, sudegino.

Sią vasarą šienas neužaugo, todėl dabar labai brangs-
ta. Birkavui šieno moka 5 rub., šiaudų birkavui 2 r.

KUPISKIS, Ukmergės apskr. Siemet apie Kupiškį išsidalijo į vienkiemius šie sodžiai: treji Salnokandžiai, dvejį Dubliškiai, Griauželiškiai, Paberžiai ir Kavoliūnai. Daug šiame dalyke pasidarbavo šios bendrijos seniūnas a. a. Kazys Kručas. Ačiū jo triūsui ir buvo nutarta šių kaimų dalyties į vienkiemius. Salnokandžius, Griauželiškį ir Dubliškį išdalijo matininkas Oleškevičius, o Kavoliūnus ir Paberžius—Vitortas. Pirmasis su žmonėmis elgėsi gan šiurkščiai, o nemokėdamas lietuviškai, su daugeliu negalėdavo susikalbėti. Pirmuose šešiuose sodžiuose išsidalino žemę nepagirtinai; mat ūkininkai stojo į taip vadinamus „turgus“, o ne visi galėdami susikalbėti su matininku, kartais net nežinodavo, ką jie daro. Tų sodžių trobos paliko ant vietų. Nors dėl to ir bus mažiau išlaidų, bet kadangi ne visų žemės prieina prie trobų, tai tiems su gyvuliais bus labai neparanku.

Geriau išsidalijo Kavoliūnai ir Paberžiai, nes čia mata-
vo matininkas lietuvis, taigi žmonėms geriau galėjo išaiš-
kinti, čia pasidalijo be turgų.

Išsiskirsčiusiems vienkiemiais matininkai siūlė prašyti
agronomo, kuris čia būtų labai reikalingas, nes patartų
kaip pievos gerinti, balos džiovinti, žemę tręšti; bet ūki-
ninkai bijo, kad nereiktų už tai jiems mokėti, nors mati-
ninkai skaitė poperį iš gubernijos Tvarkomosios komisi-
jos, kur pasakyta, kad mokėti už tai nereikia. Vienok
prašančių buvo tik keletas.

„Vilt.“

UKMERGE. P. Pr. dvare buvo šiomet surengti lenkiš-
kieji 3 mėnesių kursai „kontol asistentų“, kuriuos pabaigė 5 lietuviai: J. Zidonis, I. Gudas, I. Liaskauskas, I. Ku-
sas ir Pr. Zelvis. Kursuose vadovavo prof. R. Kunickas,
buvęs Charkovo veterinarijos instituto profesorius.

TRAKAI, Viln. gub. Trakuose lapkričio 25 d. Vil-
niaus agygardos teismo skyrius nagrinėjo kun. Kazimie-
ro Steberio, Nedzingių klebono, bylą. Kunigas buvo
kaltinamas už tai, kad jis prikalbinėjęs ir priėmęs katali-
kų tikėjimą nepilnametę stačiatikę mergaitę. Gynė ad-
vokatas Povolockis. Kunigą teismas išteisino.

ALUNTA, Ukmergės apskr. Kun. T. Nainio rūpesčiu
mēs turime dabar vartotojų draugijos sankrovą ir „Blai-
vybės“ skyrių. Tos abi draugijos nusipirko sau na-
mus už 2,100 rublių. „Blaivybės“ skyrius lapkričio 27 d.
atidarė arbatinę; atidarant buvo atvykęs žemiečių virši-
ninkas, kuris kalbėjo susirinkusiems apie girtuokliavimo
ir rūkymo kenksmingumą. Arbatinė, kaip ir sankrova,
yra savo namuose.

SKUODAS, Telšių apskr. Mūsų apylenkėje kaskart
didyn madon įeina naujastojų kareivijon šaukiamųjų
„gydymasis“, ir ko neprasimano, kokių gi ligų neišvoro;
dažniausia taip atsitinka, kad jos ir pasilieka visam gyve-
nimui. Nežinau, ar begal būti didesnio kvailumo, kaip ty-
čia nunovyti savo sveikatą; jei neišmintinga bėgti nuo
kariumenės Amerikon, tai dar neišmintingiau dėl to bėgti
pas Abraomą; taip, pereitą savaitę išdumė į numirėlių
šalį du vaikinų, priežasčia buvo vien kvailas gydyma-
sis — abudu šiomet stojusiu kariumenėn.

Siemet iš didelės sausumos kai-kuriems išėjo nepapras-
to gerumo metai; grūdų prikulta nekiek nemažiau, kaip
pernai; tik šių mečiai daug švaresni neg pernykščiai,

rugių pūras (24 goričiai) pernai vidutiniai svėrė apie 120 svarų, avių pūras 83 svarus; šiemet gi rugių pūras sveria apie 126 sv., avių net 91 svarų, žinoma nevisos, aš čia kalbu apie vieną avių veislę dažnai mūsų kampe užeinamą, taip vad. „varšuvinės“ — kitokio jų pavadinimo nežinau; rugių tik prisikulė kiek mažiau kaip pernai, nes tik 7 — 8 grūdai, miežių 8 — 9 gr., avių — („varšuviniu“) 7 gr. Kviečių kažin kodėl mūsų kampe labai mažai sėjama, o auga visad geresni kaip rugiai, dauguma šiemet gavo net 10 — 11 grūdą, pelnas iš jų visad geresnis kaip iš rugių. Mineralinės trąšos šiemet visur veikė silpniau kaip pernai, ant rugių visai silpnai; kiek geriau ant vasarojaus. Už tai dobilų ir šieno visu trečdaliu mažiau, kaip pernai; bulvių mažiau neg pusė, nes tik 3 — 4 pūrai iš pūro sėjos. Neužderėjus šiemet Rusijoje ir mūsų krašte grūdų kainos labai pakilo, užvis, kur arčiau gelžkelis, mat šiemet ir mūsų grūdų miltai niekuom neprastesni už atsienčiamus iš vidurinės Rusijos gubernijų, nes labai sausi; užtai mūsų ūkininkai ir džiaugiasi tikras „aukso metais“, kad net ir degtinės monopoliai (Skuode) pajuto šių metų gerumą, nes vienu spalį mėn. pelnę viršiaus kaip 9 tūkstančius rublių.

NAUMIESTIS, Suv. gub. Suvalkiečių lietuvių rūpesniu susidarė „Lietuvių automobilių kompanija“ dar praeitą pavasarį ir žadėjo greitai pradėti važinėti. Tečiau automobilių statymas Bremene Vokietijoje nusitęsė labai ilgai ir tik lapkričio 25 (n. k.) du iš jų parvežė iš Sirvintos per Naumiesčio muitinę į Naumiestį. Daug gaisino ir Suvalkų lenkų automobilių draugija „Točilovski ir K-o“ — norėta, matyti, lietuviams pakišti koją.

Sumanytojai: ūkininkais Senkus nuo Mariampolės ir kiti. Tečiau daug lietuvių yra prisidėję nuo Vilkaviškio ir Naumiesčio: ūkininkų ir kitų užsiėmimų žmonių. Draugėn priėmė ir keletą vokiečių. Visos apylenkės, tiesiog, drąsiai sveikina šį naują lietuvių žingsnį, tik žydeliai „karetninkai“, kurie ir pirma važiodavo keleivius, šnairia akim žiūri į jį ir, kaip girdėti, mano visomis pajėgomis konkuruoti. Pastebėtina, juog ir kita žydu visuo menė labai nenoriai automobiliais važiuoja.

Dabar kompanijos turtas ir kapitalas siekia 23 su viršum tūkstančių rublių. Turi du dideliu naujos konstrukcijos automobiliu sustojimo centru skaitysis Vilkaviškis ir čia jie vaikščios ligi Mariampolės, Kibartų ir Naumiesčio vis po apylenkes, grynai lietuvių apgyventas, todėl ir tikisi jų paturėjimo. Toliau manoma važiuoti nuo Naumiesčio per Sintautus ir ligi Šakių miesto, o tolyn darbui sekantis, veikimas praplėsti ir dar plačiau.

Mašinistai tris ir visi lietuviai. Du iš jų — V. Kudzma ir S. Slekys nuo Naumiesčio, neseniai laikė kvotimus Prūsiose Gumbinėje, o trečias F. Grynas iš Mariampolės — Varšavoje. Visi kiti tarnautojai taip gi lietuviai.

Važinėjimas automobiliais patogus ir visai ne brangesnis, kaip buvo pas žydus „karetkose“.

Tik kompanijai reiktų labiau pasirūpinti savo reklama — bent apskelbimus išlipyti ant gatvių, o saviesiems reiktų jos palaikyti.

PIKELIAI, Telšių aps. Kur trumpa, ten trūksta; kur maža šviesumo, ten ji dar labiau mažina. Taip yra pas mus Pikeliuose. Mūsų klebono nabašniko kun. Daukan-

to rūpesčiais buvome įsteigę „Saulės“ skyriaus mokyklėlę, kur mūsų vaikai buvo galėję įgyti gimtąją kalbą šiki — tokį pradžios mokslą, bet jau antri metai kaip valdžia ją uždarė dėl nežinomų priežasčių. Praėjusį rudenį valdžia buvo paketinusi duoti Pikeliuose dviklesę mokyklą, vyrai buvo sutikę ją priimti. Tečiau šį rudenį vietoje dviklesės gavome pradedamąją mergaičių mokyklą, kurioje mokytojauja rusė mokytoja. Žinoma, mūsų dukteris tenai lietuviškai nepramoks.

TAUJENAI, Ukmergės aps. Miestelis nedidelis, susidedas iš keleto kunig. Radvilo namų. Žmonės čia mažai susipratę; kurs ūkininkas tik turtingesnis, tuoj ima grabalioti lenkiškai, laikraščių beveik niekas neskaito, geriau leidžia liuosą laiką prie buteliuko arba aludėjų. Yra čia taip pat dvi mokyklos, berniukų ir mergaičių. Berniukų mokykloje mokytojauja antri metai p. Ysakas — lietuvis ir p. Pasiukevičius — rusas. Mergaičių gi mokykloje mokytojauja p. Polinovičytė — rusė, bet mokanti lietuviškai.

TRAUPIS, Ukmergės aps. Šiemet vasarą privargo žmoneliai, neturėdami lietaus. Pristigę vandens šulniuose, turėjo vežties sau ir gyvuliams iš ežerų, iš upių, važiuodami kartais daugiau, negu po varstą toumo. Atėjo ruduo, su linais dar didesnė bėda: neturėjome kur merkti, klojome nemirkę, bet klotiniai linai pasidarė nestiprus ir pakuloti. Kitų ir dabar dar tebeguli ant lauko. Tiesą pasakius, šiemet vandens dejuoja visa mūsų apylinkė.

Šiemet pas mus neturtingiems blogesnis padėjimas, kaip pas kitus svetur. Šiaudai brangūs, birkavui moka po 2 rub., gyvulius parduoda pigiau, negu vasarą.

TAURAGE, Raseinių aps. Lapkričio 13 d. progimnazijos direktoriaus bute policija padarė krata, bet nieko nerado. Tečiau lapkričio 19 d. areštavo jo dukterį, kurią dabar laiko pasodinę Tauragės miesto kalinyj, neduoda net su savaisiais kalbėtis.

TRAKAI. Trakų apskrities maršalka, pasak laikraščių, nuleidęs Vilniaus gubernatoriui prašymą, kad jisai išsirūpintų iš Ciesoriškosios archeologijos draugijos vyriausybės pašalpos Trakų pilies griuvėsiams atnaujinti.

„Vilt.“

NAUJAS PROFESORIUS. „Vien.“ praneša, kad kunigas Bl. Cesnys šiomis dienomis patvirtintas Dvasišk. Peterburgo Akademijos profesorium.

Amerikos Naujienos.

16 s u ž e i d ė. Bemidži, Minn. Ant Minnesota ir International gelžkelio susimušė traukinys palei Forley, 17 mylių nuo Bemidži. Iš tos priežasties 16 keleivių tapo sužeista.

\$100.000 u g n y j e. Wilmingtone, Del. šiomis dienomis sudegė skūrų pabirkas po firma United Leather Company. Medžiagiška blėdis siekia \$100.000, ir daugelis duonpelnių neteko darbo.

Darbo Rodos sąnarys kalėjime. Muxatine, Ia. Siomis dienomis tapo pasodintas kalėjiman O. C. Wilson socialistas, Darbo Rodos sąnarys ir agentas vietinės guzikų darbininkų unijos. Jis kaltinamas daryme jeibių dirbtuvės triobėsiams ir mėtyme bombų. Jieškoma kitų darbo vadų, kad pasodinus kalėjiman už panašius prasižengimus.

* *

Indijiečio dovana. Green Castle, Ind. Depew Universiteto fondan, kurį įsteigė Jonas Rockefeller'is padovanodamas \$100.000 tapo surinkta \$400.000. Didžiausią iš pavienių aukotojų dovana tam tikslui, t. y. \$10.000 suteikė indijietis Jay H. Neff, buvęs Kansas City majoras.

* *

— Inžymus admirolas pasimirė. Washington, D. C. Sausio 3 d. po 2 valandų ligai pasimirė viens įžymiausių Suv. Valstijų laivyno komendantų — admirolas Robley D. Evans. Amžiaus turėjo 65 metus, mirė vidurių liga.

* *

— Turtuolė mirė iš bado. New Yorke šiomis dienomis policija atrado puikiuose namuose negyva moteriškę Anna Thorton. Kada apžiūrėjo gydytojai patyrė, juog mirė iš bado turėdama locnus puikius namus ir bankoje kapitola.

* *

— Avalynė pabrangsianti. Brockton, Mass. Vietiniai avalynių (čebatų, čeverykų ir tt.) fabrikantai rengiasi nuo Kovo mėnesio pakelti kainas — mažiausia po 50 centų ant poros.

* *

— Zemės drebėjimas Illinois'e. Chicago, Sausio 2 d. Šiaurinėje ir vidurinėje Illinois'o valstijos dalise buvo jaustinas zemės drebėjimas, kaikur gana smarkiai apsiereiškes. Tečiaus jeibes nedideles padarė. Teipgi pietinį Wisconsiną sujudinęs zemės susikrėtimas. Laikė zemės drebėjimo expliodavo milžiniškas gazolinos prudas Fox River packing Company'es pabirko. Daugumas žmonių išsigandę išbėgiojo iš namų į gatves.

* *

— Teisėjo namą iškėlė į padanges. Tyrone, Ky. Siomis dienomis vietinio poliicijos teisėjo Lancaster namas tapo paplaidintas su dinamitu. Rakan-dai iškilo augštai į padanges ir subirėjo mažais gabaleliais. Laike eksplozijos nė jokio žmogaus nebuvo matyti bėgant iš namo, todėl policija pažvelgia bus užtaisyta pekliškąją mašina.

* *

— Policistai suareštuoti. Siomis dienomis Philadelphijoje prieš vietinės policijos valdybą tapo atvesti 6 policistai kaltinami už pasigėrimą ir apsileidimą savo prievolėse.

* *

— Philadelphijoje pereitą subatą — 30 d. Gruodžio buvo didžiausios krautuvės mieste — John Wanamaker'io jubilėjus. Pats Suv. Valstijų prezidentas Taft teikėsi atsilankyti ir pasakė prie tos progos tinkamą prakalbą. Beto jubilėjaus iškilmėse dalyvavo Pensylvanijos gubernatorius Tener, Philadelphijos majoras ir daug kitų valstijos didikų.

— Susimušė du tramvajai. Philadelphijoje 2 d. Sausio ant 13-tos ir Spruce gatvių susikulė du tramvajai į viens kitą. Daug žmonių, ypač moterų tapo sužeista.

* * * * *

— San Domingo, Haiti. Sausio 21 netoli rubežiaus palei Los Arrayos, atsitiko smarkus susirėmimai revoliucionierių su valdžios kareiviais. Revoliucionierius vadovavo generolas Dorsilien, Haiti pilietis ir viens vyriausių vadų paskiausios San Domingo revoliucijos; Zenon Toribio, buvęs San Francisco de Macoris gubernatorius ir Desiderio Arias buvęs Monte Christi gubernatorius. Sie-du pastaruoju tapo ištremtu prezidentaujant generolui Caceres. Generolas David de Luna tapo pasiūstas valdžios apmalšinti revoliucionierius.

Iš darbo lauko.

Ekstra valandų darbo sistema vaisina beprotystes, kriminališkus prasižengimus ir mirtį—sako Darbo Federacijos Clevelande sekretorius, Harry D. Thomas. Pertat, girdi, ir stengiamasi panaikinti 10 valandų darbo dienas.

New Yorke rengiasi straikuoti 32.000 trylikos gazo kompanijų darbininkų. Priežastis ta, kad kompanijos išsijuosusios darbuojasi, idant suardyti unijas.

— Manchester. Anglijoje straikuoja 250.000 medvilnės pramonėje verpėjų ir audėjų. Siomis dienomis čia rengiasi abi pusi derėtis apie santaikos išlygas. In tarpininkus pakviestas George Asquith'as.

— Connellsville, Pa. Nuo Sausio pirmos dienos čia pradėjo dirbti pilnu laiku koks'o pečių dirbtuvės Frick Coke Company ir Roiny Company. Daug biedniokų ras uždarbi.

— New York, N. Y. Su naujais metais čia prasidėjo skalbėjų straikas. Skalbėjų Unijos (United Laundry Workers' Internatioanl Union) vadai kalbina visų vietinių skalbyklų darbininkų sustoti dirbus. Straikuojančių skaičius siekia 10.000 asmenų.

Iš Visur.

KYNAL.

Shanghojaus prov. sostinėje Nankine tapo apšauktas Kynų respublikos prezidentu Dr. Sun Yat Sen, revoliucionierių vadas. Raportai iš San Francisko skelbia, buk imperijalistų kariuomenė atsiėmė nuo revoliucionierių Wing Cow, Anhui provincijoje ir kad bombarduoja Wučangą.

— Nankin. Sausio 2 d. akivaizdoje visų įžymesnių revoliucijos vadų Dr. Sun Jat Sen išpildė prisiegą priimdamas laikinai prezidento urėdą. Atkeliavus jam iš Sanghajaus į Nankiną — republikonų sostynę, žmonės jį patiko krykštaujantčiai ir su didele paroda atvesta jį gubernatoriaus namus. Visas miestas buvo prie tos progos išpuoštas vėliavomis. Karės laivai iš kanuolių šaudė pasveikinimo šuviu visuose apielinkėje portuose. Audiencijos salėje 18 provincijų atstovai savo naujam prezi-

dentui išreikškė išsitikimybę. Savo kalboje Dr. Sun Jat Sen prizadėjo galutinai panaikinti Mančusų valdžią, sugražinti šalije ramybę, išplatinti vaizbą ir visą savo energiją pašvesti Kynų tautai ir Kynų žmonėms. Toliau aiškino apie naujos administracijos sistemą: kad ji bus visiškai perdirbta ant pavyzdžio šiagadyninių respublikų, kad bus renkamas parlamentas iš žmonių atstovų. Provincijos turėsiančios autonomišką, t. y. savyvaldišką rėdą, sulyg vietinių savo reikalų ir kožna rinks sau gubernatorių. Armija ir laivynas busiančios tautiškos istaigos; jas kontroliuos centralinis parlamentas, kurio priežiurai teip gi prigulės ir šalies pinigynas.

Paskui išrinko ministerių kabinetą.

Iš viso ko matyt, randas nemano lengvai revoliucionieriams pasiduoti. Juan Si Kai paliuosavo savo atstovą Tang Sao Ji iš taikos konferencijos. Išrinkimą Dr. Sun Jat Sen'ą Kynų respublikos prezidentu Juan Si Kai paskaitė peržengimu laikinės sandaros nutarimų, t. y. kad palaukti Tautiškosios Rodos nusprendimo.

Kad Kynų randas į valias turėtų pinigų, tai jis tikisi, greit galėtų užbaigti karę su revoliucionieriais, bet ta stoka aršiausia trukdo rando plianus, o svetimos viešpatystės nenor mančus'ams skolinti. Pastaromis dienomis Juan Si Kai, Kynų premieras, išteikė sostui meldimą su ištikimos kariumenės komendantų parašais, kad leistų paimiti turtus kunigaikščių ir kilnagimių karės vedimui. Tame memoriale argu rašte revoliucionierių dikoriškas elgimasis perstatomas kaip nedalaikomu, išreikšta sostui ištikimybė ir reikalaujama, kad kunigaikščiai būtinau paaukotų savo turtus karei, o jei nesutiks, kad būtų paskaityti šalies išdavikais. Tvirtinama, būk Yan Si Kai pasirengęs atsisakyti nuo savo urėdo, jei memorialas bus nepriimtas.

Kynų imperatorienė tuojaus paskyrė didelę sumą iš savo turto ir prizadėjo priversti kitus Mančusų kunigaikščius savo turtus ištraukti iš užsienių bankų, gausiai pašelpti imperijos reikalus šioje karėje.

Tientsin. Sausio 2 d. Wang Wie Tze pasiūstas Juan Si Kai'aus atstovas į Lančou, prisijungė prie revoliucionierių, tapo išrinktas jų vadovu ir grumoją vesti kariuoną ant Pekino. Po jo komanda randasi stipriausi imperijalistų pulkai. Wang atsišaukė į visus ministerius Pekine kviesdamas juos prisidėti prie republikonų, bet tie laikosi neutrališkai t. y. bešališkai. Iš Pekino raportuoja, buk keli šimtai kareivių saugojančių Lančou arsenalą susibuntavojo. Kamandieruojantis juos apicieras pabėgęs į Kaiping. Iš čia jis išsiuntinėjo į visus gelžkelių augščiausius valdininkus Tientsine prasergėjimą, kad maištininkai žada stabdyti visą gelžkelių judėjimą.

— In Londono Daily Telegraph korespondentas iš Pekino rašo, kad revoliucionieriai isiveržė į Sentung ir Sansi provincijas ir vėl visais kraštais daro betvarkes, žudydami žmones ir naikindami jų turtus.

PERSIJA.

Teheranas 3 d. Sausio. Rusai bausdami Tabrize karės teismu sukėlusius maištą persus nužudė teipogi ir tikybinės sektos vadą Segat Ul Islam. Vienu laiku su juom pakorė septynis kitus persus. Su tokiu savo žiau-

ruu Rusija visoje šalije sukėlė prieš save neapykantos jausmą.

Telegramos.

Raportas atėjęs iš Mandžurijos į Peterburgą praneša, juog Kynų našlė imperatorienė su mažiuku imperatorium pabėgę slapčia į savo rezidenciją Sehikhe, netoli Mongolijos.

— Guayaquill, Ekuador'as. Iš prieziasties rinkimo naujo respublikos prezidento, mirus staiga prezidentui Estrado, daugelyje vietų atsitiko sumišimai. Babohoye'e Los Rivero provincijos sostinėje 24 žmones partijų susirėmimuose tapo užmušti ir 14 sužeista.

— Kermanšah, Persija. Salar ed Dowleh, ex-šacho brolis su savo šalininkais gerai išpėrė kailį rando kareiviams. Salar, kaip tvirtina telegramos, esąs pasiryžęs sunaikinti Kermanšah'e valdžioš banką, jei jam nebus sugražinta \$80.000, kuriuos sukonfiskavo Persijos izdo ministeris Shuster — amerikietis.

— Londonas, Anglija. In vietinį Daily Mail laikraštį atėjo žinia iš Teherano, kad į vietą Morgano Shusterio, dėl kurio kilo vaidai Rusijcs su Persija, taapo paskirtas Persijos izdo ministeriu kitas amerikietis F. E. Crams.

Zinutės.

„Viltis“, primindama atstovui Bulotai pareikalauti nuo V. Dumos nors pastarais savo atstovavimo mėnesiais, kad Suvalkų guberniją atskirtų nuo Lenkijos, rašo:

„Gavusi savyvaldą, Lenkija, beabejo, sieks autonominjos ir, turbūt, vėliau anksčiau ją gaus. Kaip tuomet bus lietūviams Lenkų karalijoje? Sunku tikėtis, kad jiems bus geriau, negu rusinams Galicijoje. Ten rusinai ir lenkai bent skaičiumi lygūs, gi suvalkiečiai lietūviai tik dvidešimtoji dalis visų Lenkijos gyventojų; rusinai turi daugiau už lietūvius kultūrinės atspirties, ir tai ne visur tegali atsispirti lenkams. Kitų tautų, panašių mūsų, likimas tepamoko mus būti atsargesniais ir apdairesniais.“

Dorpatio universiteto lietūvių studentų draugija lapkričio 13 d. apvaikščiojo savo penkmetines sukaktūyes. Tame apvaikščiojime dalyvavo ir kitų tautų studentų atstovai, išreikšdami lietūviams linkėjimus. Geriausia išspudį paliko latvio kalba, kurioje jis priminė abiejų tautų (latvių ir lietūvių) giminiškus ryšius ir išreikškė linkėjimą, kad ilgainiui tie ryšiai dar labiau sustiprėtų. Lietūvių gi sudainuotos kelios tautiškos dainos visai publikai neapsakytai patikusios.

Redakcijos atsakymas.

P. I. Griniui: Philadelphijoje yra daug yvairių pabriku, tik be pažinčių nelengva šiuo tarpu juose gauti darbas.

Peleniu Jurgutis.

Apsaka sustatyta iš tikrų atsitikimų ir paaiškinanti gerumą Amerikoniško gyvenimo

Parašė kun. Jakštis.

(T a s a.)

Už stoties išlindo trūkis iš miesto ir sustojo prieš muringą triobą, ant kurios frontinės sienos augštai riogso didelė auksuota kiaulė. Suprato Jurgutis kas tai per vieta ir neabejojo, kad ir jo šertos ir per keturias dienas rupestingai prižiūrėtos kiaulėlės padės čia savo gyvybę dėlei besočio žmogaus.

Tuoj pristatė prie vagonų lentinius tiltelius ir pradėjo vieni varyti kiaules iš vagonų, o Jurgutis su kitu vyru tapo paskirtas gyti jas į gardą, šale mėsinyčios medine tvora aptvertą. Neturėdamas jis ano gražaus botago, Chicagoj pirktu, naudojosi beržine rykšte, kurią palaužė sau pakelėje. Ir su taja rykšte teip jis mikliai sukinišos ir teip gerai mokėjo suvaldyti priešginingus sutverimus, juog visus nustebino savo mitrumu. Net kompanas, kuris netoli stovėdamas viską matė, pradėjo kitų klausinėti apie jį, o viską ištyręs, pasiuntė vieną lietuvį, seną darbininką, atvesti jį pas savę. Prisiartinus Jurgutiui, užklausė jo per anąjį lietuvį, ar jis nenorėtų visados čia dirbti. Jurgutis net pašoko iš džiaugsmo ir, pakėlęs jau apdriksusę kepurę, pasiklonioje geram ponui ir nuėjo su savo vediku prie darbo. Praeidami pro raštinyčią, pamatė didelę minią žmonių bestovinių, į kurią vedikas rodydamas tarė: šitie žmonės jau nuo seniai ateina čia kasdien prašydami darbo, o jo negauna. Ištikro, vaikine, esi tu giliukningas!

Tečiaus ir anas lietuvis pamėgo Jurgutį, o jogei buvo vedęs ir laikė stubą, tad ir jį priėmė pas savę ant, teip vadinamo, burdo (board — užlaikymas).

Dabar, rodės, prasidėjo suvis jau kitoks gyvenimas — ramus, be pavojų. Darbas nors buvo nelengvas, tečiaus ne per daug sunkus. Mokestis pusėtina: užteko jam ant pramitimo, ant apsirėdimo ir da, neišleidžiant nereikalingai, galėjo jis sutaupyti šiek tiek grašio.

Naminis jo gyvenimas, kaip ir kitų, buvo tikrai lietuviškai-konservatyviškas. Visuose namuose radosi tik vienai vienas laikraštis — „Saulė“. — Tankiausia viens skaitė, o kiti klausė apie naujausius atsitikimus, paimtus iš pernykščių „Gubernijos Zinių“. Kai-kada padaužė kazyromis stalą; ne sykį Jurgutis pasakojo apie savo datyrimus, ko visi atydziai klausė. Neapsėjo be pasilinksmimų, laukimų kitų lietuvių, pasivaikščiojimų ir teip toliau. Užsidirbęs ir sutaupęs biskį pinigų, nusipirko jis šventadienius drabužius ir su kitais namiškiais nuėjo sekmadienį į bažnyčią. Nors buvo dar anksti, rado jau keletą žmonių bestovinių prie bažnyčios. Visi rūkė —

(Toliaus bus.)

DOVANAI atsiųsime mūsų Kalendorių ant 1912 metų knygos formate su gražiais pasiskaitymais kas tik prisius mums savo aiškų adresą ir už 2 centu markę ant apmokėjimo kaštų siuntimo.

Bischoff's Banking House
287 Broadway New York, N.Y.

Iš musu naujokyniu Amerikoje.

BATIMORE, MD.

Pas mus oras gražus; dar sniego nebuvo. Darbai eina gerai, ir lietuviai pusėtinau užsilaiko. Yra keletas lietuvių, kurie turi savo lochas kraučiu dirbtuves, taipogi keletas lietuvių yra užžiūrėtojai didelėse svetimtaučiu dirbtuvėse.

Pereitais metais Baltimorėje viso mirė 62 lietuviu, tarp tų 38 suaugusieji ir 24 vaikai. Apie suaugusiųjų mirtį ir laidotuves visados buvo pranešama „Zvaigždėje“ taipogi su pridėjimu iš kur paeina iš Lietuvos. Kas skaito laikraščius, tas beabejo patėmijo, kaip „Zvaigždėje“ viskas plačiai buvo aprašoma vietinio graboriaus.

Jonas Grebliauckas,
511 So. Paca St., Baltimore, Md.

Iš Londono.

Nedėlioj 10 d. Gruodžio buvo laikytas susirinkimas „Birutės“ bendrovės. Susirinkimas atsibuvo paprastoje vietoje — lietuvių kliube. Žmonių prisirinko pusėtinau nežiurint ant blogo oro. Pirmiausia susirinkusiems kalbėjo vietinis klebonas K. Matulaitis, apie „Birutės“ raštininką J. Kiaulėną ir kitus duonos kepėjus. Kunigas K. Matulaitis pranešė, juog raštininkas J. Kiaulėnas pradėjo savotiškai elgtis niekam neduodamas žinoti apie savo duonos kepimo biznį. Toliau tapo išduotos atskaitos kiek „Birutė“ turėjo pelno per 9 mėn. ir kiek išduota, o teipos kiek kepalukų iškepta duonos. Inplaukos ir išlaidos gana didelės. „Birutė“ dabar turi skolos suvirš 90 svarų sterlingų. Kiti drūtino nenusimint, nes, sako, „Birutė“ toliau atsipeikės, ir buvo kurstoma pirkti pajus kiekvienam. Ant galo buvo liuosi pasikalbėjimai. Kalbėjo Straskauskas, Jenulevičė, Baratinskas, Mikna, V. Barulis ir kiti. Rimčiausia kalbėjo V. Barulis, nurodinėdamas, kad „Birutės“ komisijos kaipurie nariai visai nežiuri keptuvės, ant komisijos susirinkimu ne stengias kaip reikiant išaiškinti visą dalykų stovį; jis nurodė, kad ateityje reik viską atsakančiai sutvarkyti. Pabaigus jam kalbą visi ilgai plojo rankomis. Pasibaigus susirinkimui, vieni užsiėmė lošimu kartų, kiti bogateliu. Kalnavertis.

“Feeling Better Already Thank You!”

Mielai aš paklašiau jūsų patarimo ir ištyriniau su

Dr. Richter'io
Pain-Expelleriu.

Dingo skaudėjimas kakle ir diegimas šone, jaučinos visiškai gerai. Privalo būti kiekvienos šeimynos šepojė. Sergėkis nuo pamėgdžiotų 25c ir 50c.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl Street, New York.
Richter'io Congo Pilies yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c ir 50c.

Imk 21 akmens gelzkelio dzeigorius.

kotu užsukamas Vyriškas arba moteriškas. 20 metų garantuotas, puikiai engraveruotas. Gerai vaktuoja laiką, ir todėl skiriamas *Gelžkelninkams* kurie reikalauja ant 20 metų garantuoto dzeigorėlio.

Svarbi pasauga: mes nusiūsimė kiekvienam C. O. D. už \$5.75. Jeigu nepatiks nemokėk nė cento. Atmink; pirkdams, kitur tu už jį užmokėsi \$25.00. Aukštuotas lenciūgelis ir laketas duodama dovanų prie laikrodėlio.

Excelsior Watch Co. 902 Atheneum Bldg. Chicago.

Dr. W. J. WINTERS

Daktaras ir Chirurgas

pabaigęs daktarystės mokslus

Jefferson Medical Collegijoj su

pagarba Specijalistas akių li-

gose, nosies ir gerklės. Gydo

pašėkmingai moterių ligas.

OFISAS: 110 W. Oak str., netoli

S. Jardin st. SHENANDOAH, PA.

„Viltis.“

„VILTIS“ leidžia įsitikėjimo bendrovė: Smetona, Tumas ir Ko.

„VILTIS“ eina tris kartus per savaitę, trečiądieniais, penktadieniais ir sekmadieniais.

„VILTIS“ rūpinasi visais lietuvių reikalais, atsiliepia ir išaiškina kiekvieną lietuvių gyvenimo apsiereiskimą.

„VILCIAI“ rašo visi žymesnieji lietuvių veikėjai ir literatai. Beveik kiekviename numeryje esti mūsų geriausių rašytojų feljetonai.

Daugybė žinių iš visų Lietuvos kampų.

Kuo plačiausiai aprašomi Dumos darbai.

Taigi imkite „VILTIS“ patį ir užsakykite ją savo giminėms.

„VILTIES“ KAINA:

Mėnesiams	12	6	3
Rusijoj	5.00	2.50	1.25
Užsieniuose	7.00	4.00	2.00

Siunčiant kartą į savaitę, arba šiaip po 3 egz. viename siuntinyje, kaina, kaip ir Rusijoje, t. y. po 5 rublius metams.

„Vilties“ adresas:

Vilnius, Koževennaja, 5.

LAISVE.

Jei žmonės turi liuosybę mislyti, jie privalo taipogi turėti liuosybę ir veikti. Jei tu neveiki taip, kaip tavo protas liepia, naipatol jau neesi laisvu žmogum, bet tik vergu. Jei protas tau pataria pamesti nekuriuos blogus įpročius, o tu neklausai, netrukus pasijusi aršiausiam padėjime. Išnaudok vidurius nesirūpindamas prie pirmų simptomų juos pagydyti, o greit pasigailėsi. Naudodamas gi Trinerio Amerikonišką Elixirą iš Bitter Vyno ūmai juos palengvysi. Turėsi užganėdinimą, kad pasielgsi išmintingai. Naudok tą gyduolę netekęs apetito, apsilypime, nervų suirime, galvos sopėjime, turint negerą skonį po valgiui, žarnų ir pilvo ligose. Ji gelbsti taipgi daugelyje moteriškų ligų. Aptiekose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

W. ZAKRZEWSKI Jubiliarius ir Dzegormeisteris.

Parsitraukiau didelį pasirinkimą laikrodėlių auksinių, sidabrinių ir auksuotų; taipogi laikrodžių sieninių ir pastatomų. Didelį pasirinkimą turiu ir kitokių daiktų: auksinių ir su daimantais žiedų yvairios kainos, brasetų, spilkų, kolėikų ir kitokių dalykų, taip kad kiekvienas pirkikas turėtų iš ko pasirinkti.

Pasilieku visų atminčiai

W. Zakrzewski

3164 Richmond St. Philadelphia, Pa.

P a s a r g a: Prieš keletą dienų dasizinojau, kad tu loj jubiliariškoj kratuvėj priiminėja orderius ir parduvinėja ant vardo "Zakrzewskio", taigi praņęu visuomenei, kad aš niekam neleidau panaudoti savo vardą. Nuo mažens pradėjęs ir sąžiniškai vesdamas savo reikalus taip išdirbau savo vardą, kad iš kitur atkeliavę klausinėja Zakrzewskio. Mano vardo panaudotojai man nieko neužkenks, bet šiuomi aš noriu apsaugoti visuomenę, kuri man užsitiki. Kiekvienas gali eiti ten kur jam patinka, bet mano priedermė yra prasergėti tuos, kurie nori mane paremti. Vien to dėlei atsiskaukiu į tuos, kurie manęs jieško, kad patėmytų, jog aš tik vienoje vietoje varau savo užsiėmimą ir ten ant lango yra šitas parašas:

W. ZAKRZEWSKI
JEWELRY
3164 RICHMOND ST.

Visiems gerai žinomas—š v o g e r i s

F R E E D M A N

persikėlė nuo 4-tos ir South St. ant

S. W. Cor. 3 cios ir South St. in savo Nanja Sztora,

kuri dabar įtaisė kuogeriausiai. Užlaiko

Siutus ir Overkotus taipogi Skrybeles ir Kepures

vyrams ir vaikams. Jeigu nori turėti geras drapanas ir perkant suėdy daug pinigų, tai asilnakyk pas SVOGERI. Jis aprūpis tave kuogeriausiai. Ateidamas atsivešk ir savo pažistamus sykių.

Perkantiems pas mane Siutus per 2 metu dovanai taisau ir priesiu.

FREEDMAN S. W. Cor. 3d & South St. PHILADELPHIA, PA.

Jeigu turi koki trubelį, tai pašauk manes ant telefono No. Main 28-94.

Lietuviškas Fotografistas

JONAS KAZELKA,

Užlaiko didžiausias dvi dirbtuves, yra užbaigęs artistų mokyklą daro paveiklus, puikai ir pigiai, teipogi priimu mokintis amato.

28 W. Centre St., Shenandoah, Pa

118 S. Oak St., Mt. Carmel, Pa.

Parsiduoda

6 gyvenami namai ant East Lloyd St., Shenandoah, — Real Estate. Randos įneša \$45.00 per mėnesį. Prekė \$4400; primokėti reik \$2.000, kitkas ant hipotekos. Teipgi parsiduoda geri namai Girardvillėje.

JESSE B. DAVIS, Insurance Agentas.

120 S. Jardin st., Shenandoah, Pa.

Katalogas Knygu

Gaunamu "Zvaigždēs" Knygynē. Adresuokite: "Zvaigždē"
3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

- Algimantas** arba Lietuviai XIII šimtmetijē, istoriškai apysaka. Parašē Dr. V. Pietaris, 5 tomāi Shenandoah, Pa., 2.00
- Apeigos Rymo Katalikų Bažnyčios**, lenkiškai parašē kun. J. Lunkevičius, vertē Gerutis, antra laida, Shenandoah, Pa. 1905, 188 pls. 60
- Anima Vilis** Marės Radzevičiūtės apysaka, Jono Montvilo vertimas. Antras spaudimas. Shenandoah Pa. 1907 m., 162 psl., Kaštu kun. A. Miluko. 75
- Apie Socijalistų Meilę**, knygelė I. Pašneka paš Kilpā Pipiro su Bimbiru. Parašē Debesylas. Shenandoah, Pa. 1908 m., 13 psl. 3
- Apie Socijalistų Liuosybę**, knygelė II. Pašnekėjimas Kilpos namuose. Parašē Debesylas. Philadelphia, Pa. 1809 m., 12 pls. 3
- Antanukas**, kun. A. Miluko išleidimas, apysaka B. Prūso. Verte Selimas; antra laida. Shenandoah, Pa. pls. 40, 10
- Ap sakymas**, Kelionės į Palestinos žemę, Kunigo I. Gondkaus naujai pertaisytas II spaudimas 50
- Baltas Karžygis**, versta iš Mickaus. 2
- Bajoro Vuošvis**, apysaka iš Lietuvių gyvenimo, kun. A. Miluko kaštu, Shenandoah, Pa., 1906 m., 63 psl. 15
- Biurokratai**, apysaka. Parašē Jonas Kmitas, kaštu kun. A. Miluko, Shenandoah, Pa., 1907 m., 79 pls., 25
- Blaičtininkų** knygelė Išleido Degtinės priešas. 5
- Davatkų Knygā** arba Instatymas ir maldos išsirašiusiųjų į tretijį zokoną šv. Pranciškaus. 50
- Fabijolė**, Philadelphia, Pa. 1909 m., 360 psl., kaštu kun. V. Varnagirio, vertiko. 1.00
- Gyvačių Karalius**, ir kitokios apysakėlės, Ksavero Vanagėlio, kaštu kun. A. Miluko, Shenandoah, Pa. 1908 m. 31 psl. 10
- Giesmės Svietiškos ir Sventos**. 10
- Iš vakarės Gret Lemano Ežero**, Shenandoah, Pa., 172 psl., kun. M. Moravski's, J. D., Vertē Gerutis, kaštu kun. A. Miluko. 50
- Iš Daktaro pasakojimų**, Rudens diena, Sulaukė, apysakėlės Satrijos Raganos, Shenandoah, Pa., 1907 m., kaštu kun. A. Miluko. 25
- Jonukas Karklynas Eina Lietuvos pažintų**, parašē Prietelis, Shenandoah, Pa., 1904 m., 47 psl., kaštu kun. A. Miluko. 20
- Kovaties Zalgiriais**, istoriška drama keturiuose aktuose, Shenandoah, Pa., 1906 m., pls. 31, Dr. V. Pietaris (Savasis), kaštu kun. A. Miluko. 15
- Kunigo Giminė**, Shenandoah, Pa., 1906 m., 68 psl., Parašē J. Gerutis, kaštu kun. A. Miluko. 20
- Kaip Elziutė praleido šv. Jono Dienā**, Shenandoah, Pa., 1908 m., 63 psl., parašē P. D., kaštu kun. A. Miluko. 20
- Krasauninkas-Laižybos-Dievo žmones**, Philadelphia, Pa., 1910 m., 28 psl., Ksavero Vanagėlio, kaštu kun. A. Miluko. 10
- Lourdes'o Sventčiausios Panelės Marijos Mėnuo**, Shenandoah Pa. 1908 m., Pranaičių Julės vertimas. 30
- Lietuvos Virėja**. Sudėjo Aldonė V. 75
- Laiškai iš Kelionės po Palestinā**, 50
- Lietuvos Istorija**, su kunigaiščių paveiksiais ir žemlapiu ir Lietuvos rašlavos apžvalga, parašē Maironis 40
- Laisvės Metu**. Apysaka iš paskutinių atsitikimų. Parašē Antanas. 50
- Lietuviškas Albumas Trijose dalyse** 1.50
- Moterystė ir šeimyna**, Philadelphia, Pa., 1908 m., 41 pls. vertē iš vokiškos kalbos J. Gerutis., kaštu kun. A. Miluko. 50
- Mūsų Socijalistai**, Shenandoah, Pa., 1906 m., 57 psl. apysaka iš paskiausiųjų Lietuvoje atsitikimų, parašē Jonas Kmitas, kaštu kun. A. Miluko. 15
- Melagių Dėdė**, (iš dzukų gyvenimo) Shenandoah, Pa., 1907 m., 27 psl., parašē Ksaveras Vanagėlis, kaštu kun. K. Miluko. 10
- Mūsų Išganytojaus Jezaus Kristaus gyvenimas**, naujas pataisytas išleidimas, Shenandoah, Pa., 1907 m., 209 pls. su paveikslais kaštu kun. A. Miluko. 75
- Maža Dovanėlė** apie spaviednį. 5
- Mindaugas**. Poema, parašē Krive-Krivaitis, kaštu autoriaus Shenandoah, Pa., 1905 m. psl. 19, 10
- Ne Mieste Laimė**, Pierre L'Ermite'o, iš pranciška liuosas vertimas Pranaičių Julės, Shenandoah, Pa., 1908 m., 206 pls., kaštu kun. A. Miluko. 1.00
- Našlaičiai**, Shenandoah, Pa., 1908 m., 81 psl., vertē P. Str., kaštu kun. A. Miluko. 15
- Nekaltybė**, Shenandoah, Pa., 1907 m., 89 pls., J. Geručio versta iš vokiško, kaštu kun. A. Miluko. 15
- Patrimpo Laiškai**. 45
- Pergventos Valandos**, Shenandoah, Pa. 45
- Pradžia ir Išsiplėtimas Katalikų tikėjimo**, Vyskupo M. Valančiaus, Shenandoah, Pa., 1906 m., 235 pls., kaštu kun. A. Miluko. 1.00
- Pamokslai be Kunigo**, parašē J. Gerutis, Shenandoah, Pa., 1906, 214 psl., kaštu kun. A. Miluko. 1.00
- Pikta Dvasia**, drama trijuose aktuose Rudolfas Blaumanis, iš latviško verte Ildargas, Shenandoah, Pa., 1908 m., 72 psl., kaštu kun. A. Miluko. 25
- Paklydėliai**, Shenandoah, Pa., 1907 m., 63 psl., kaštu kun. A. Miluko. 10
- Pasakyk Matušeii**. Agnieška ir Antgarlaivio, trys apysakėlės Satrijos Raganos, Shenandoah, Pa., 1908 m., kaštu kun. A. Miluko., 29 psl. 15
- Paugusių Žmonių Knygelė**. Parašē Vyskupas M. Valančius. 25
- Sodžionių Teologija**, parašē Gerutis, Shenandoah, Pa., 1908, 285 pls., kaštu kun. A. Miluko. 1.00
- Skaitymai iš Sventųjų Gyvenimų**, kiekvienai metų dienai, su paveikslais, keturi tomāi: kaštu kun. A. Miluko, Philadelphia, Pa. (auklo apdarais \$3.50) skūriniais apdarais ir paausuo-tais kraštais 5.00
- Susiskaldėliai**, Shenandoah, Pa., 1908, 62 psl., parašē J. Gerutis, kaštu kun. A. Miluko. 20
- Socijalistai**, (Civinsko) Shenandoah, Pa., 1908, 124 psl., kaštu kun. A. Miluko. 10
- Saulei nusiledžiant**, Iš mūsų kariōnės, Kalėdų vakaras, apysakėlės Satrijos Raganos, Shenandoah, Pa., 1908 m., 62 psl., kaštu kun. A. Miluko. 15
- Siapus ir Anapus grabo**, parašē J. Gerutis, Shenandoah, Pa., 210 psl., kaštu kun. A. Miluko. 50
- Sventosios Rosijos Misijonieriai**, Lanskaja'os, 1902 m., Brooklyn'e, N. Y., kaštu kun. Varnagirio. 25
- Sveikata**. Iš vokiečių kalbos vertē kun. J. Gerutis. 75
- Trumpa Katalikų Bažnyčios Istorija**. Parašē kun. A. Alekna. 50
- Trumpas Katekizmas**. 10
- Vienuolinė Luoma**, Shenandoah, Pa., 1908, m., 191 psl. kaštu kun. P. Saurusaičio ir kun. A. Miluko. 25
- Valdimierius**, Shenandoah, Pa., 1906, m., 47 psl., kaštu kun. A. Miluko. 10
- Živatų šventųjų**. Vysk. M. Valančiaus. 50

Zvaigzdēs Agentai.

- Mr. J. Kovas,
36 James str.,
Waterbury, Conn.
- Mr. P. Mikalauckas,
248 W. Fourth St.
So. Boston, Mass.
- Mr. J. Karalius,
1387 Glynden ave.
Baltimore, Md.
- Mr. Iz. Nausiedas,
97 33rd str.,
Chicago, Ill.
- Mr. P. J. Budginas,
4549 S. Hermitage ave.,
Chicago, Ill.
- Mr. V. Kareiva,
3264 Thomson str.
Philadelphia, Pa.
- Mr. M. Norkūnas,
162 Prospect str.
Lawrence, Mass.
- Mr. J. Kalvelis,
222 Pine str.
Rumford, Me.
- Mr. P. Saulenas,
11 James str.
Waterbury, Conn.
- Mr. A. J. Brinius,
71 Pine str.
Meriden, Conn.
- Mr. K. Valiukonis,
Duryea, Pa.
- Mr. J. Riktoraitis,
67 James st.,
Waterbury, Conn.
- Mr. L. Misiunas,
P. O. Box 227.
Gardner, Mass.
- Mr. Fr. Kelly,
4852 Melorse str.
Philadelphia, Pa.
- Mr. K. B. Rozmantas,
861 Bank St.
Waterbury, Conn.
- Mr. Aleks. Balčiūnas,
P. O. Girardville, Pa.
- Mr. V. Staseviče,
349 Hamilton str.
Grand Rapids, Mich.
- Mr. Petras Kunigonis,
15 James str.
Waterbury, Conn.
- Mr. A. J. Sironaitis,
33 Whitney Str.
Orange, Mass.
- Mr. Julionas Bukantis,
172 Eudicatt Str.
Boston, Mass

**JAUNI VYRAI
SENI VYRAI
VIDURAMŽINI VYRAI**

Vyrai kurie žada apsviesti— vyrai ligoti— vyrai kurie budamė neprotingi dasileida pervišumą— vyrai nusilpnei, nerviški, sunaikinti ir kurie sulaukie amžio, katram negalei pynai naudoti priimnūma gamtos,— **vysi tie vyrai tur pareikalauti vieną iš tuo knygu.** Ta knyga pasakis kaip vyrai sunaikin savo sveikata, kaip jie igaua ligas ir kodiel jie netur apsviesti budame tane padeime. Ta knyga teip-gi pasakis suprantamoje kalboje ir vyrai kurie tur **Užnuodijima kraujo, arba syfili, Triperli, arba gonorrhoea, Nusiipneima, arba na pragaišti špeku, Praga šl gybybes, stimo, Naktinius nubegintus, Kibum, tizma, Organiskas ligas, Cysta, Kopena, Pusles ir Inkstu ligas, pili but galioje išgydyti savo nuomusė, prietais ir slaptu, su tuo žais kaštais.**

Tukstančiai vyrų atgava savo tobula sveikatą, ir stiprumą per pagelbą tuos knygu. Ji krautuvis nios ir talpina šiam tykrus slaptības, kurios vyrus turi žinoti. Netrotikiet savo piningu mokiedami už prastus, bevertės, vaistus iki kolaik neperskaitisti šita knyga. Ji pasakis kodiel jus kentėti ir kaip galeit galiutinai išgydyti. Atmink, jog ta knyga yra duodama **VYSAI DYKAI.** Męs užmokam ir pašta. Išrašik aiškeie savo varda, pavarde ir adresą ant šio kupona ir išsiusk ji mums šendena.

**50,000
KNYGU
DYKAI DIEL VYRU.**

Kuponas dykai gautos knygos.

Siusk ji šendena.

**DR. JOS. LISTER & CO.
L. 304, 22 FIFTH AVE., CHICAGO**

Godotini: Aš esu užinteresuotas jūsu pasiulimui dėl siunostos knygos ir norečiau, jog jus išsiustumet man vieną iš tuo knygu.

Vardas ir pavardė.....

Adresas.....

Steitas.....

Mr. J. Smitowski,
1835 N. Castle str.
BALTIMORE, MD.

Mr. S. Sasnauskas,
3217 E. Tilton., St.
Phila, Pa.

Keliaujantis Agentas.
Mr. A. Križanauckas,
Philadelphia, Pa.

Kasemer Ceplenski,
bei J. Walinski, Essen ade
Ruhz, Suderich Str. No. 22
Rheinland, Germany.

Mr. John Naujokaitis
45 Planet St.
Commercial Road, East
London, England.

Užsirašykite
„Zvaigždė“

M. Lipkowitch

3 rd and South Street, Philadelphia, Pa.

Pranešam visiems, kad mūsų štore jau atsidarė Išpardavimas rudeniųjų ir žiemiųjų drapanų:

**Siutus ir Overkotus, taipogi
Skrybelės ir Kepures**

vyrams ir vaikams. Viskas parsiduoda už pigiausią kainą. Visos mūsų štore drapanos yra gvarantuojamos, kadangi jos yra padirbtos geriausių New Yorko dirbtuvių. Atsilankyk pasižiūrėti mūsų tavoro. Perkantiems pas mus drapanas, per 1 metus dovanai taisom ir prosiname.

Pas mus gali susikalbėti visomis kalbomis.

Atvažiavusiems iš kito galo miesto ir perkantiems ką sugražiname car fare.

Blaivininkų Sanjungos Centralinio Komiteto Adresai:

Prezidentas M. A. Norkunas, 162 Prospect St., Lawrence, Mass.

Dvasiškas vadovas kun. T. Žilinskas, So. Boston, Mass.

Sekretorius J. Jaruševiče, 266 Silver St., South Boston, Mass.

Kasierius Paulius P. Mikalauckas, 248 W. Fourth St., So. Boston, Mass.

"ŽVAIGŽDĖS"

— SPAUSTUVE —

ATLIEKA VISUS DRUKORISKUS
DARBUS GERAI, PIGIAI IR GREIT.

DRUKUOJA:

KNYGAS, CIRKULIORIUS, TIKIETUS, KONSTITUCIJAS
VISITING IR BUSINESS CARDS, UZKVIETIMUS ANI
VESELIJU, KOPERTUS, LAISKUS IR T. T.

KAS DARBA PAVES, NESIGRAUDYS.

Kreipkis ant adreso:

3654 Richmond Str.,
Philadelphia, Pa.

Didžiausia Krautuvė

Visokios įtalpos lietuviškų ir lenkiškų knygų, auksinių, sidabri-
nių ir auksuotų laikrodėlių, teipgi visokių religiškių daiktų. Kas nori
persitikrinti, tegul prisiunčia 10c. stampomis, o aplaikys mano didelį
katalogą, kokio nė vienas iš lietuvių iki šiol neturėjo.

Kas užsirašs pas mane „Žvaigždė“, tas gaus knygą „Basanavi-
čiaus pasakos“ vertės \$1.50, arba by kokią iš mano katalogo knygą,
vertės 1 dol., d o v a n a i. Visų senas pažįstamas

Povilas P. Mikalauskas,

248 W. Fourth St., So. Boston, Mass.

PRANAS BURBA

uzlaiko pirmos klasos viešbutį (hotelį), taigi geriausia
užeiga lietuviams. Ir graborius.

Edwardsville, Pa.

J. PEKARSKY

Pigiausia ir Geriausia vieta

Pirkt Karpetus, Fornišiu

ir Klionkes.

Parduodu Cash ant išmokėjimo

3148 Richmond St., Phila.

Telephone Kensington 5118 A

Dr. D. Wasserman

persikėlė į
3303 Richmond Str.
Philadelphia, Pa.

gydo vyrų, moterų ir vaikų
ligas. Duoda daktarišką pa-
tarimą ir ligas ištiria lenkiš-
koje kalboje. Savo ofise pri-
ima iki 10 ryte ir nuo 7 iki
9 vakare.

Izidorius

917--33rd St.

Tel. Yards 2705

Didžiausias
Lietuviškas

Bankinis Kontoras

Siuntimo
Pinigų

Parduodame laivakortes ant visokių linijų į krajų ir iš krajaus.

Siunčiame pinigus į visas dalis svieto greičiau ir pigiau, už visus
kitus agentus Amerikoje.

Užlaikom didžiausią krautuvę vyriskų drabužių, šėverykų ir skry-
bėlių; turime didelį departamentą auksinių daiktų: laikrodėlių, žiedų spilkų,
ir tt. Drauge užlaikome didelį skyrių visokių knygų: maldaknygių, istorijų,
poezijų ir tt. Norėdamas ką pirkti, pirmiausia ateik pas mus, o būsi užg-
nėdintas.

Jei užganedinsim, pasakyk kitiems.

Jei neužganedinsim, pasakyk mums

Venatinis Lietuvis Išdirbejas

visokių ženklų draugystėm, o ypatingai: kukardų, gu-
zikučių metalavų, anameliotų ir padengtų celluloid'u,
šarpu, vėliavų ir karūnų.

MAN PAVESTUS DARBUS ATLIEKU ARTISTISKAI.

M. A. NORKUNAS,

162 Prospect st. Lawrence, Mass.

J. P. BUDGINAS

BANKINIS KONTORAS

Siunčia Pinigus į visus kraštus svieto greitai ir pigiai. Par-
luoda Laivakortes ant greičiausių laivų; Išmaino Pinigus visų
kraštų svieto, kaip tai: rublius, markius, kronus, dolerius ir
tt. Apsaugoja daiktus ir budinkus nuo ugnies. Užlaiko Krautuvę
Knygų, Popierių, Abrozų ir kitokių bažnytinių daiktų. Pas jį
galima užsirašyti laikraštį „Žvaigždė“. Ateikite persitikrinti

4549 So. Hermitage Ave., CHICAGO, ILL.

„Skaitymai iš Šventųjų Gyvenimų“.

„Skaitymai iš Šventųjų Gyvenimų“ — tai didžiau-
sias iliustruotas išleidimas lietuvių kalboje. Šventųjų gy-
vimų aprašymai versti iš vokiškų ir angliškių geriausių tose
kalbose veikalų, teipgi parašyti pagal vyskupo Valan-
čiaus ir Skargos „Gyvenimus Šventųjų“. Apie 800 to
knygos puslapių papuošti suvirš 200 šventųjų paveikslų
perstatančių šventųjų kankinimą ir kankinimo pabūklus.

Šventųjų Gyvenimai yra tai geriausia dovana pasiųsti
savo giminėms į Lietuvą.

Kaina: 4 tomai pavieniui subroszuruoti \$3.50

„ anglizsko audeklo apdarais 4.00

„ skuriniams apdarais ir paauszuotais krasztais 5.00

„Zvaigždė“, 3654 Richmond str., Philadelphia, Pa.